

**Varsinais-Suomen
Muistiyhdistys ry**
Muistiliiton jäsen

**Toimintasuunnitelma
2018**

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISTÄ

2. YHDISTYKSEN ROOLI, TOIMINNAN PERUSTA JA ORGANISAATIO

- 2.1. Henkilöstöhallinto ja henkilöstöpolitiikka
- 2.2. Taloushallinto

3. JÄRJESTÖTOIMINTA

- 3.1. Toiminnan suunnittelu ja koordinointi
- 3.2. Jäsentoiminta
 - 3.2.1. Vapaaehtoisvetoinen toiminta
- 3.3. Yleinen tiedotus ja vaikuttaminen
- 3.4. Neuvonta-, ohjaus- ja virkistystoiminta, mm. ensitieto
- 3.5. Varainhankinta

4. PALVELUTOIMINTA

- 4.1. Tammikoti, Muistiasiakkaiden kuntouttava päivätoiminta
- 4.2. Palvelutuotanto
 - 4.2.1. Koulutus- ja konsultaatiotoiminta

5. KEHITTÄMISTOIMINTA: HANKKEET JA PROJEKTIT

- 5.1. Hjärningar – Förebyggande arbete förbättrar livskvaliteten (2017-)
- 5.2. Liiku ja Muista (2015 -2018)
- 5.3. Turvallisesti kotona (2016-2018)
- 5.4. Tukikaari - Omaisen tukena (2018 – 2021)

6. MAAKUNNALLINEN, YHDISTYSRAJAT YLITTÄVÄ TOIMINTA

- 6.1. Muistiluotsi – asiantuntija- ja tukikeskus, Varsinais-Suomi ja Satakunta (2007-)
- 6.2. JärjestöSotehanke 113, Varsinais-Suomi (2017-2020)

1. YLEISTÄ

Varsinais-Suomen Muistiyhdistyksen toiminta-ajatuksena on toimia muistihäiriöisten ja muistisairautta sairastavien henkilöiden, heidän omaistensa ja läheistensä sekä alan ammattihenkilöstön tukena. Yhdistys toimii Turun, Vakka-Suomen, Turunmaan ja Loimaan seutukuntien alueella. Toiminta on alkanut vuonna 1989, vuosi 2018 on yhdistyksen 30 toimintavuosi.

Muistijärjestö on Suomessa vakiinnuttanut asemansa ja muistisairaajat ja heidän omaisensa löytävät toiminnan piiriin yhä paremmin. Samaan aikaan jäsenyyteen sitouttaminen on yhä haasteellisempaa ja uudet tavat palvella jäseniä ja innostaa mukaan ovat tarpeen.

Rahapelifuusio astui voimaan vuoden 2017 alusta ja suurta osaa toiminastamme tuetaan Veikkauksen tuotoilla, avustushaut käsittelee sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA). Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ja maakuntauudistus tuovat tulevaisuuden muutoksia, joiden ennakointi on edelleen vaikeaa. Yhteistyö kuntien kanssa vaikuttaa kuitenkin jatkuvan tulevana vuonna edelleen vahvana. Toimintasuunnitelmaa kirjoitettaessa on vuoden 2018 rahoitus vielä osin epäselvä. Projektimme ”Liiku ja Muista” päättyy eikä jatkorahoituksesta ole vielä varmuutta.

Muistisairautta sairastavat ihmiset ja heidän perheensä tarvitsevat yhä enemmän meitä tuomaan julkiseen keskusteluun talouden lisäksi yksilön elämänlaatuun ja hyvään arkeen liittyvät aiheet. Erityisen tärkeää on lisätä tietoa oikeudellisesta ennakoinnista ja kehittää uusia toimintamuotoja yhteistyön tueksi.

Yhdistyksen toiminta koostuu vuonna 2018 suunnitelmien mukaan perinteisen vahvan järjestötoiminnan ohella monipuolisesta palvelu- ja kehittämistoiminnasta sekä vahvasta maakunnallisesta aluekeskustoiminnasta.

2. YHDISTYKSEN ROOLI JA TOIMINNAN PERUSTA

Muistiyhdistyksen toiminnan taustalla vaikuttavat yhdistyksen perustehtävä, Muistiliiton strateginen linjaus ja ennen kaikkea toiminta-alueella asuvien asiakkaidemme tarpeet. Tavoitteenamme on olla vahva asiantuntijayhteisö. Toiminnassamme haluamme tarjota konkreettista tukea ja toimintaa yksittäiselle asiakkaalle, mutta myös vaikuttaa laajasti yhteiskunnallisessa keskustelussa.

Varsinais-Suomen Muistiyhdistyksen **toiminnan tarkoitus** määräytyy yhdistyksen säännöissä (2 §). ”Yhdistyksen tarkoituksena on toimialueellaan työskennellä dementiaa aiheuttavien sairauksien ja vaikeiden muistihäiriöiden haittavaikutusten vähentämiseksi, valvoa näistä oireista kärsivien yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja yleisiä taloudellisia etuja ja toimia heidän omaistensa tukena.”

Ylin päätösvalta on **jäsenien valitsemalla hallituksella**. Yhdeksänhenkinen hallitus edustaa yhdistystä ja vastaa toiminastamme lakien, yhdistyksen sääntöjen ja liiton linjausten mukaisesti. Hallituksen jäsenet ja kokouksiin osallistuva kokemusasiantuntijajäsen toimivat luottamustehtävissään vapaaehtoisuuden pohjalta. Toiminnassa korostuu vankka kokemustieto ja monialainen asiaosaaminen. Pyrimme siihen, että hallituksessa on mukana sosiaali- ja terveysalan eri toimipaikkojen ja oppilaitosten edustajien lisäksi aina myös omaisedustajia sekä kokemusasiantuntijana kokouksiin osallistuva muistisairautta sairastavien henkilöiden edustaja.

Yhdistys toimii valtakunnallisen Muistiliiton paikallisyhdistyksenä linjaten toimintaansa myös **liiton strategian ja painopistealueiden** mukaan. Toimintaa suuntaa Muistiliiton vuosien 2017 - 2020 strategia, jonka painopistealueina ovat:

- 1) Oman näköistä elämää ja osallisuutta. Muistisairaana ihmisen ja läheisen oikeus aktiiviseen elämään muistiyhdistyksessä Suomessa.
- 2) Aivoterveyttä ja arjen muutoksia. Aivoterveysten edistäminen, muistisairauksien ehkäisy, tuki, hoiva ja kuntoutus kotona ja yhteiskodissa.
- 3) Yhdessä vaikuttaen. Muistiliitto jäsenyhdistyksineen tekee vaikuttavaa yhteistyötä.

Muistiliiton strategian lisäksi yhdistyksen johtoryhmä nostaa vuosittain paikallisia painopisteitä. Vuodelle 2018 on johtoryhmämme linjannut oppilaitosyhteistyön kehittämisen.

2.1. Henkilöstöhallinto ja henkilöstöpolitiikka

Yhdistyksen toiminnan operatiivisesta johdosta vastaavat palvelu- ja kehittämispäällikkö ja Muistiluotsin aluejohtaja. He ovat mukana myös johtoryhmässä yhdessä puheenjohtajan kanssa.

Henkilöstön ammattitaito, hyvä terveys ja jaksaminen sekä toimiva työyhteisö ovat yhdistyksen toiminnan onnistumisen lähtökohtia. Työyhteisön toimivuutta ja hyvää sisäistä viestintää tuetaan säännöllisillä viikkopalavereilla ja koko henkilöstön yhteisillä kuukausipalavereilla. Henkilökunnan työssä jaksamista tuetaan eri tavoin. Jokaisella työntekijällä on mahdollisuus säännölliseen työnohjaukseen ja ohjauksen sisältöä ja tarvetta arvioidaan säännöllisesti. Työntekijöiden työnkuva on hyvin itsenäinen ja se mahdollistaa työaikojen joustavan suunnittelun. Työnantaja tukee työntekijöiden mahdollisuutta oma-toimiseen työkyvyn ylläpitoa liikunta ja kulttuurisetelien avulla. Lisäksi työyhteisön yhteisiä virkistyspäiviä järjestetään kahdesti vuodessa.

Esimiestyötä ohjaa valmentavan ohjauksen malli. Suunnittelu ja päätöksen teko on avointa ja ne pohjautuvat yhdessä luotuihin tavoitteisiin ja arvoihin. Työn tekemistä kuvaa ammatillisuus ja asiakaslähtö-

syys. Esimiesasemassa olevat saavat työnohjauksen lisäksi tukea johtoryhmältä ja säännöllisestä koulutuksesta.

Kehityskeskusteluja käydään vähintään kerran vuodessa. Keskusteluiden tavoitteena on pohtia mm. työntekijöiden työnkuvaa ja koulutustarpeita. Keskusteluissa etsitään yksilöllisiä keinoja, joiden avulla osaamisperustaa ja työmotivaatiota pidetään yllä. Koko työyhteisön asiantuntijuutta ja yhteistyötä kehitetään yhdessä tarvittaessa myös ulkopuolisten osaajien kanssa.

Muistiyhdistyksen laadukas ja ammattitaitoinen palvelu edellyttää riittävää ja pysyvää henkilöstöä (15 vakituista ja 5 määräaikaista tointa 31.12.2017). Työntekijöiden palkkauksessa pyritään resursien mukaisesti pysyviin työsuhteisiin ja kilpailukykyiseen palkkausjärjestelmään. Toimivalla henkilöstöpolitiikalla taataan jatkossakin henkilöstön pysyvyys ja ylläpidetään yhdistyksen mainetta tavoiteltavana työnantajana.

2.2. Taloushallinto

Yhdistyksen raha-asioita hoidetaan taloussäännön mukaisesti. Taloushallinnon tehtäviä hoitavat palvelu- ja kehittämispäällikkö, Muistiluotsin aluejohtaja ja toimistos sihteeri yhdessä tilitoimiston kanssa. Tilitoimisto Kaikumäki vastaa palkkahallinnosta, kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä. Tärkein tehtävämme on huolehtia varojen hallinnasta niin, että ne tulevat käytetyksi toiminnan kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Tilintarkastuksen tekee tilintarkastusyhteisön ammattilainen. Talousarvot ja tilinpäätökset käsitellään hallituksen kokouksessa ja esitellään jäsenistölle vuosikokouksissa.

Muistiyhdistyksen pääasialliset tuotot koostuvat myös vuonna 2018 STEAn myöntämistä hankeavustuksista, Turun kaupungin hyvinvointitoimialan avustuksista ja yhdistyksen jäsenten jäsenmaksuista. Lisäksi yhdistykselle tulee tuottoja pienimuotoisesta palvelutuotannosta ja varainhankinnasta.

Toteuttaessamme avustuksilla rahoitettua toimintaa noudatamme rahoittajan hyväksi havaitsemia toimintamalleja. Koulutustilaisuuksien ja hyvän yhteistyön avulla toiminnan arviointi ja raportointi keskittyvät toiminnan ja saatujen vaikutusten kuvaamiseen. Työaikaseurannan lisäksi seurataan toimihenkilöiden töiden jakaantumista eri projekteille.

3. JÄRJESTÖTOIMINTA

3.1. Toiminnan suunnittelu ja koordinointi

Järjestötoimen tehtävänä on huolehtia siitä, että yhdistyksen toiminta kaikilla tasoillaan tukee yhdistyksen perustehtävää ja toiminta-ajatusta. Järjestötoimi siis suunnittelee, ohjaa ja järjestää toimintaa yhdistyksen perustehtävän mukaisesti.

3.2. Jäsentoiminta

Varsinais-Suomen Muistiyhdistyksen jäsenistö koostuu itse sairastuneista muistisairaista henkilöistä, heidän omaisistaan ja läheisistään, alan ammattihenkilöistä sekä kannattaja- ja yhteisöjäsenistä. Jäsentoiminnalla pyritään vastaamaan mahdollisimman monipuolisesti koko jäsenistön tarpeisiin.

Tärkeä jäsentoiminnan muoto on **tiedottaminen**. Jokaiselle jäsenelle lähetetään vuosittain vähintään kolme jäsentiedotetta, joissa kerrotaan oman alueemme toiminnasta ja palveluista. Jäsentiedotteen kustannukset katetaan suurelta osin avustusvaroin. Jokainen jäsen saa Muistiliiton Muisti-lehden neljä kertaa vuodessa. Yhdistyksen toiminnasta tiedotetaan myös kotisivuilla ja sosiaalisessa mediassa, joita päivitetään säännöllisesti.

3.2.1. Vapaaehtoisvetoinen toiminta

Yhdistyksen toiminta-alue on laaja ja jäsenistön tasapuolinen alueellinen palvelu tuo omat haasteensa toiminnan kehittämiseen. Tarpeeseen on pyritty vastaamaan kehittämällä mm. seutukunnallisia alaosastoja, jotka järjestävät paikallista toimintaa jäsenistölle. Lisäksi koko jäsenistöä palvelee jäsenoimikunta, joka järjestää virkistystoimintaa ja retkiä. Muistiluotsi tukee yhdistyksen ryhmätoimintaa ohjaavia vapaaehtoisia osana maakunnallista vapaaehtoistyön kehittämis- ja tukitoimintaa.

Vapaaehtoisvetoista ryhmätoimintaa, omaisten vertaistukiryhmiä ja muistikahviloita, on tavoitteena jatkaa viidellä paikkakunnalla.

Toiminta **Turussa** on vertaistuellista juttutupatoimintaa muistisairaiden henkilöiden omaisille ja läheisille. Toimintaa ohjaa vapaaehtoinen vertaisohjaaja.

Alaosastoissa **Laitilassa ja Kaarinassa** järjestetään vertaistukitoimintaa muistisairaiden henkilöiden omaisille ja läheisille. Alaosaston vastuuhenkilönä toimii vapaaehtoinen ammattihenkilö.

Alaosastoissa **Aurassa ja Loimaalla** järjestetään kaikille avointa Muistikahvila toimintaa, jossa aiheina ovat muistiin ja muistisairauksiin liittyvät teemat. Ohjaajat ovat vapaaehtoisia muistiasioihin perehtyneitä henkilöitä.

Vapaaehtoisvetoinen **Aivotreeni-ryhmä** jatkaa toimintaansa 2018. Ryhmää ohjaa vapaaehtoinen ryhmänohjaaja ja tapaamiset tapahtuvat yhdistyksen toimiston tiloissa.

Jäsentoimikunnan toimintana kaikille jäsenille tarkoitettuja virkistystapaamisia järjestetään noin viisi vuodessa. Vuonna 2018 suunnitelmassa on käynti Forum hoitosauunassa, Turun vesilaitosmuseossa ja risteily Höyrylaiva s/s Ukkopekalla,

3.3. Yleinen tiedotus ja vaikuttaminen

Muistiyhdistyksellä on alueellaan merkittävä rooli muistihäiriöihin ja aivoterveysteen liittyvän tiedon välittäjänä. Tiedotuksella voidaan vaikuttaa suuren yleisön asenteisiin, painottaa muistisairauksien ennaltaehkäisyä näkökulmaa ja korostaa muistisairauksien varhaisen diagnostiikan merkitystä. Tiedottavalla työllä voidaan vaikuttaa myös paikalliseen päätöksentekoon ja näin parantaa muistisairaiden henkilöiden ja heidän läheistensä arkea omissa kotikunnissaan.

Tulevan vuoden tärkeimmät teemaviikot ovat Aivoviikko ja Muistiviikko. Lisäksi tapahtumia suunnitellaan vanhustenviikolle ja muiden teemapäivien yhteyteen.

Aivoviikkoa teema on ”Vaali aivojasi”. Muistiviikolla keskitymme muistiystävällisiin tekoihin. Molemmilla viikoilla järjestetään tapahtumia ja infopisteitä ympäri toiminta-alueita. Teemaviikkojen ulkopuolella yhdistys osallistuu maakunnassa erilaisiin tapahtumiin mm. infopisteillä. Vuoden 2018 aikana järjestämme 30 erilaista tapahtumaa ympäri maakuntaa yhdistyksen 30 vuotisen taipaleen innoittamana.

Perinteisen tiedottamisen rinnalla aktiivisessa käytössä ovat sosiaalisen median keinot kuten Facebookin ja Twitterin kautta tiedottaminen. Käytännöllisen, suoraan muistiasiakasta koskevan tiedon lisäksi haluamme tiedottaa myös laajemmin yhteiskunnallisista asioista. Yhdistys tiedottaa mm. uusimmista tutkimustuloksista sekä lakeihin ja asetuksiin liittyvistä seikoista.

3.4. Neuvonta-, ohjaus- ja virkistystoiminta, mm. ensitieto

Eri kohderyhmille suunnattua neuvonta-, tuki- ja virkistystoimintaa järjestetään yhdistyksen eri kehittämishankkeissa ja muussa palvelu

tuotannossa. Näiden lisäksi pyritään asiakkaita palvelemaan myös yleisen järjestötoiminnan puitteissa mahdollisimman monipuolisesti.

Yhdistys on hakenut Turun kaupungin hyvinvointitoimialalta avustusta voidakseen tarjota riittävästi neuvontaa, ohjausta ja tukea eri kohderyhmille Turussa. Vuodelle 2018 jätettävän avustushakemuksen mukaan toimintaa järjestetään seuraavasti:

1. Muistisairautta varhaisvaihetta sairastavien henkilöiden ensitietokurssit keväällä ja syksyllä. Viiden iltapäivän mittaiselle kurssille voi osallistua kerrallaan kymmenen turkulaista muistiasiakasta.
2. Muistisairauden varhaisvaihetta sairastavien henkilöiden omaisten ensitietokurssit keväällä ja syksyllä. Viiden iltapäivän mittaisille kurseille voi osallistua kerrallaan 15 turkulaista omaista. Ensitiedon jälkeen sairastuneilla on mahdollisuus jatkaa toiminnallisessa ryhmässä.
3. Kuntouttava ryhmätoiminta, johon voivat osallistua muistisairautta sairastava ja hänen omaisensa yhdessä. Ryhmät koontuvat kevät- ja syyskaudella. Molempiin ryhmiin voi osallistua kerrallaan 7 turkulaista pariskuntaa.
4. Muistijumppakurssit terveille ikäntyneille turkulaisille.

3.5. Varainhankinta

Yhdistyksen pääasiallinen rahoitus tulee erilaisten avustusten, myyjien palvelujen laskutuksen ja jäsenmaksujen muodossa. Vuoden 2018 aikana varainhankintaa toteutetaan aikaisemman mallin mukaisesti. Myytäviä varainhankintatuotteita ovat T-paidat, heijastimet ja avainnauhat. Uusia tuotehankintoja ei ole suunnitteilla vuodelle 2018.

4. PALVELUTOIMINTA

4.1. Muistikuntoutus Tammikoti, Muistiasiakkaiden kuntouttava päivätoiminta

Varsinais-Suomen Muistiyhdistyksen ylläpitämä Tammikoti on vuodesta 1990 toiminut muistisairaiden henkilöiden päivätoimintapaikana muodostaen tärkeän osan muistiasiakkaiden ja heidän perheidensä avohuollon palveluja. Tammikoti toimii Turun kaupungin toiminta-avustuksen turvin. Tammikoti on avoinna jokaisena arkipäivänä. Asiakkaiden kuljetuksesta huolehtii vuonna 2018 Turun kaupungin logistiikkapalvelut.

Tammikodin toiminnan peruslähtökohtana on muistiasiakkaan yksilöllinen huomiointi. Päivätoiminnassa työskentelee kolme ohjaajaa ja vastaava ohjaaja, mikä mahdollistaa yksilöllisen ja laadukkaan pienryhmätoiminnan. Vastaavan ohjaajan työpanokseen sisältyy ryhmäohjauksen lisäksi mm omaisten palveluohjaus, kotikäynnit, yhteydenpito yhteistyötahoihin ja hallinnolliset tehtävät. Asiakkaiden toimintakykyä ylläpidetään kuntouttavalla työotteella ja tarjoamalla monipuolisesti aktivoivaa toimintaa. Jokaiselle asiakkaalle on laadittu kuntoutumista tukeva suunnitelma. Yhteistyötahojen ja omaisten kanssa seurataan ja arvioidaan yhdessä asiakkaan toimintakykyä sekä päivätoiminnan vaikuttavuutta. Fyysistä toimintakykyä arvioidaan SPPB mittarin avulla ja kokonaistilannetta arvioidaan havainnoimalla sekä omaisten ja yhteistyökumppaneiden palautteen perusteella.

Toiminnan sisältö muotoutuu asiakkaiden tarpeiden perusteella, tukeutuen viimeisimpään teoretietoon ikääntyvien ja muistisairaiden toimintakykyä tukevasta kuntoutuksesta. Päivittäisiä toimintoja ovat muun muassa kognitiivisten- ja fyysisten taitojen harjoittelu tavoitteellisissa pienryhmissä, arkitoimintojen harjoittelu yksilöohjauksessa sekä sosiaalista kanssakäymistä tukeva ja vuorovaikutustaitoja yllä

pitävä ohjattu toiminta kaikissa yhteishetkissä. Erityistä huomiota kiinnitetään perheen kokonaistilanteeseen.

Tulevan vuoden aikana pyritään jatkamaan yhteistyötä Turun Yliopiston kanssa. Aiemmin toteutuneen yhteistyön aikana puheterapeutin tutkintoon tähtäävät opiskelijat suorittivat osan opinnoistaan toteuttamalla kommunikaatiota tukevia harjoituksia pienryhmissä muistikuntoutuksen asiakkaille.

Yhteistyötä tehdään läheisten, Turun kaupungin kotihoidon, muistikoordinaattorien sekä muiden muistikuntoutusta tarjoavien päivätoimintapaikkojen kanssa. Yhdistyksen päivätoiminta on profiloitunut palvelemaan asiakkaita, jotka hyötyvät aktiivisesta, kuntouttavasta toiminnasta.

Vuonna 2018 jatketaan kognitiivisen ja fyysisen harjoittelun kehittämistyötä. Arviointimenetelmiä kehitetään yhdessä muiden kuntouttavien päivätoimintapaikkojen kanssa. Lisäksi Muistikuntoutus Tammikoti kehittää vuonna 2018 omaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa tehtävää yhteistyötä.

4.2. Palvelutuotanto

Varsinais-Suomen Muistiyhdistys pyrkii palvelemaan asiakkaitaan mahdollisimman monipuolisesti. Koska kaikkiin toimintamuotoihin ei ole mahdollista saada yleistä ulkopuolista rahoitusta, osa toiminnoista on tuotteistettu ja palvelua tarjotaan maksullisena.

Myytavistä palveluista peritään tuottamisesta aiheutuneet todelliset kulut eli mitkään myydyistä palveluista eivät tuota yhdistykselle voittoa tai tappiota. Yhdistys ei osallistu kilpailutuksiin, vaan myytävillä palveluilla paikataan mahdollisia alueellisia palveluvajeita. Kaikki myytävät palvelut ovat sisällöltään yhdistyksen perustehtävän ja sääntöjen mukaisia.

4.2.1. Koulutus- ja konsultaatiotoiminta

Varsinais-Suomen Muistiyhdistys tukee sosiaali- ja terveydenhoitoalan ammattihenkilöstöä ja opiskelijoita mm. koulutuksen ja konsultaation keinoin. Tärkeä ammattihenkilöstön kouluttamisen ja konsultaation muoto on eri hoitoyksiköiden ja yhteisöjen maksullinen räätälöity koulutus, jossa sisältö määritellään tarkasti kohderyhmän omien tarpeiden mukaan.

Yhdistys tarjoaa myös esim. eläkeläis- ja muille yhdistyksille maksullisia ”Huolehdi muististasi”- luentoja ja ”Pidä huolta muististasi” – muistijumppasarjoja. Työyhteisöille tarjoamme TYKY-toimintaan aivoterveysluentoja aivojumppaharjoitteilla. Yhdistys tekee koulutusyhteistyötä myös mm. Turun kesäyliopiston kanssa. Lisäksi ammattihenkilöstön koulutusta ja konsultointia toteutetaan kehittämistoiminnan osana. Vuonna 2018 tarjoamme myös ruotsinkielisiä palveluja mm. muistijumppaa ja aivoterveysaiheisia luentoja.

5. KEHITTÄMISTOIMINTA: HANKKEET JA PROJEKTIT

Varsinais-Suomen Muistiyhdistys toteuttaa perustehtävänsä myös kehittämistoiminnan avulla. Veikkauksen tuen turvin toimivat projektit täydentävät kuntien palvelujärjestelmää, ja siten väestön hyvinvointia ja elämänlaatua.

Vuonna 2018 yhdistyksessä toimii kaksi aikaisemmin käynnistynyttä määräaikaista projektia sekä kaksi pitkäaikaisella rahoituksella toimivaa toimintaa. Vuodelle 2018 suunniteltu uusi omaisten hyvinvointiin liittyvä projekti käynnistyy keväällä, mikäli rahoitus varmistuu.

Uusien projektien avustuspäätökset (STEA) julkistetaan alustavasti joulukuussa 2018. Projektitoiminnalla pyritään vastaamaan asiakaskunnan tarpeisiin ja tavoitteena on, että kehittämissuunnan projektit yhdessä muun toiminnan kanssa kattavat koko muistisairaanhoidon ja kuntoutuspolun osa-alueet toiminta-alueellamme.

5.1. HJÄRNINGAR FÖREBYGGANDE ARBETE FÖRBÄTTRAR LIVSKVALITETEN (2017-)

Verksamheten fortsätter med riktat verksamhets understöd. Målgrupperna är personer i arbetsför ålder, seniorer, personer med minnessjukdom och deras närstående samt yrkespersoner och studerande. Verksamheten riktar sig till svenskspråkiga i Finland, både lokalt i Åboland och nationellt.

Huvudmålsättningen

Den svenskspråkiga befolkningens hjärnhälsa och välbefinnandet för personer med en minnessjukdom samt deras närstående främjas.

Delmål och åtgärder

1. Samarbete mellan svensk (två) språkiga enheter som arbetar med minnesfrågor och minnesklienter fortsätter och ökar, nätverksarbetet fördjupas. I samarbete utvecklas servicen gällande minnesfrågor, hjärnhälsa, minnesproblem och minnessjukdomar för den svenskspråkiga befolkningen.
 - Nätverksarbetet fortsätter lokalt t.ex. som regelbundna elektroniska infobrev för yrkespersoner.
 - Hjärningar deltar i olika nätverksträffar t.ex Åbo stödgrupp för närståendevårdare
 - Arbetet utvecklas mer nationellt. Nationella gruppen fortsätter att fungera som Hjärningars styrgrupp med regelbundna träffar.
 - 70 yrkespersoner nås per år.

2. Tillgången till service, handledning, information och material gällande minnesfrågor på det egna modersmålet för personer med minnessjukdom, anhöriga/närstående, yrkespersoner och den svenskspråkiga befolkningen stärks. Infon för de svenskspråkiga minnesklienterna är jämlik och nationellt enhetlig.
 - Minneshandledning och förebyggande verksamhet genom att ordna lågröskel Pop-up minnescaféer, infopunkter och evenemang.
 - Projektet tillgodogör finskspråkigt existerande material och strävar till att jämställt producera motsvarande kunskap och information till svenskspråkiga yrkespersoner, nätverk och kunder. Ex. Hyvän hoidon kriteeristö.
 - En Facebook- sida har skapats och via den sprids aktuell information.
 - Hemsidan förnyas och den nya elektroniska materialbanken påbörjas.
 - Minneslinjen fortsätter sin verksamhet en gång i veckan.
 - Handledning via mottagning och per telefon effektiveras.
 - Föreläsningar gällande att förbereda sig juridiskt planeras att starta
 - 5 nya familjer får varje år handledning och 300 seniorer nås via infopunkter, kurser och evenemang.
3. Seniorernas och arbetsföras kunskap, intresse och motivation för att främja den egna och närståendes hjärnhälsa ökar. Frivilligarbetets andel och betydelse gällande främjandet av hjärnhälsa ökar.
 - Skolningar av frivilliga ledare till hjärnhälsakurser planeras. Ledarna stöds i sitt arbete under projektets gång. 50 frivilliga/ år nås.
 - Infopunkter ordnas på arbetsplatser för att stöda arbetsföra att ta hand om sin hjärnhälsa. Årligen nås totalt 100 arbetsföra.
 - Det samarbete med hemvården i skärgården, som påbörjats, fortsätter. Avsikten är att hitta de kommuninvånare som har en högre röskel för att komma med i gruppverksamhet så som hjärnhälsakurser.

5.2. LIIKU JA MUISTA (2015 – 2017)

Päätavoitteena on muistiasiakkaan, hänen omaisensa ja ikääntyvän väestön liikunnallisten osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen vapaaehtoistyötä tukemalla yhteistyössä urheiluseurojen, paikallisten järjestöjen ja kuntien liikuntatoimen kanssa.

Projektin **osatavoitteita** ovat:

Asiakastyön näkökulmasta

- Muistiasiakkaan ja hänen omaisensa aktiivisen toimintakyvyn ylläpitämisen tukeminen

- Muistiasiakkaan ja hänen omaisensa osallistumismahdollisuuksien parantaminen ja niistä tiedottaminen

Vapaaehtoistoimijoiden näkökulmasta

- Vapaaehtoisten liikuntaryhmänohjaajien osaamisen vahvistaminen ja ohjaajien määrän lisääminen

Palvelujen näkökulmasta

- Muistiasiakkaille ja heidän omaisilleen sopivien yleisten liikuntapalveluiden lisääminen

Projektin aikana luodaan ikääntyneille suunnattujen liikuntaryhmien vapaaehtoistoimijoiden tueksi sähköinen opas. Lisäksi mallinnetaan muistiasiakkaan liikuntapolkua sekä LiiMu-ryhmänohjaajien ja -tutorien toimintaa. Opas ja mallit antavat tukea eri tahoille aivoterveyttä ja muistihäiriöasiakkaita huomioivien liikuntaryhmien perustamisessa ja kehittämisessä.

Liiku ja Muista -projektin toiminta-alueena on Varsinais-Suomi. Vuosi 2018 on projektin viimeinen toimintavuosi ja siinä työskentelee 1,5 työntekijää vielä kevään ajan. Keväällä 2018 järjestetään projektin päätöstapahtuma, loppuraportti toiminnasta valmistuu vuoden lopussa.

Keskeiset toimenpiteet vuonna 2018

Asiakastyön näkökulmasta

- Muistiasiakkaille ja heidän läheisilleen tarjotaan tietoa liikunnan merkityksestä ja ”muistiystävällisistä” liikuntaryhmistä esim. ensitietokursseilla ja Liimu-koulutuksissa.
- Ohjataan ikääntyneille liikuntaa järjestäviä tahoja huomiomaan ja motivoimaan muistiasiakkaita ryhmissään.
- Osallistutaan joka toinen viikko Turun kaupungin järjestämään ikääntyneiden pop-up-toimintaan Lausteen alueella keväällä 2018.

Vapaaehtoistoimijoiden näkökulmasta

- Tehdään valmiiksi sähköinen opas muistiystävällisen ryhmätoiminnan järjestämisestä ja ryhmänohjaajien koulutuksesta.
- Jatketaan LiiMu-peruskoulutuksen käyneille LiiMu-tutoritoimintaa järjestämällä yksi koulutus keväällä 2018. Tarvittaessa järjestetään myös yksi LiiMu-ryhmänohjaajien peruskoulutus keväällä 2018.

Palvelujen näkökulmasta

- Liikuntapolku-mallin avulla levitetään tietoa muistisairaiden henkilöiden liikunnan tarpeista ja mahdollisuuksista muistisairauden eri vaiheissa.
- Mallinnetaan vapaaehtoisten toteuttamaa liikuntatoimintaa palvelutaloissa.
- Kehitetään LiiMu-kummitoimintaa asiakkaiden, ammattilaisten sekä LiiMu-tutorien tueksi muistiasiakkaiden liikuntaan ja aktivointiin liittyvissä asioissa.

5.3. TURVALLISESTI KOTONA (2016 - 2018)

Päätavoitteena on muistiasiakkaiden arjen turvallisuuden lisääminen ja turvallisuuden tunteen vahvistuminen kotona.

Osatavoitteita ovat:

- Muistiasiakkaiden arjen turvallisuusriskien tunnistamiseen ja ennaltaehkäisyyn liittävän osaamisen lisääminen
 - Muistiasiakkaiden omaisten ja läheisten turvallisuusosaamisen lisääminen
 - Ammattilaisten turvallisuusosaamisen vahvistaminen muistiasiakkaiden näkökulmasta
- Ikäihmisten tietoisuuden lisääminen ja ennakkoinnin merkityksen korostaminen oman arjen turvallisuuden vahvistamiseksi.
- Muistiasiakkaiden arjen turvallisuudesta vastaavien tahojen yhteistyön ja vuoropuhelun lisääminen
- Viranomaisten ja vapaaehtoisten muistisairausosaamisen vahvistaminen häiriötilanteita varten.

Projektissa pohdittavia erityisiä muistiasiakkaisiin liittyviä **näkökulmia** ovat esteettömyys ja turvallinen fyysinen ympäristö, paloturvallisuus, kaatumisten ja tapaturmien ehkäisy, rikokset, hyväksikäytön ehkäisy, erityistilanteet (esim. sähkökatkot ja lämmönjakelun häiriöt) ja taloudellinen turvallisuus. Lisäksi huomiota kiinnitetään turvallisuuden kokemuksen vahvistamiseen. Pois rajattuja osa-alueita ovat mm. liikenneturvallisuus ja vesillä liikkuminen.

Projektin toiminta-alueena on Varsinais-Suomi ja projektissa työskentelee kaksi työntekijää, pelastusalan asiantuntija ja muistiohjaaja. Yhteistyökumppaneita toiminnassa ovat Perusturvakuntayhtymä Akseli (kotihoito), Varsinais-Suomen Pelastuslaitos, Länsi-Suomen Pelastusalan liitto, Suomen Palopäällystöliitto, Confianta Oy ja Suomen omakotiliitto ry.

Keskeiset toimenpiteet 2018

Muistisairaat ja omaiset

- Kodin turvallisuuskartoitusten pilotointi jatkuu, sekä juurruttaminen alkaa yhdessä yhteistyökumppanina toimivan perusturvakuntayhtymä Akselin kotihoidon kanssa
- Järjestetään useita turvallisuusaiheisia teemailtapäiviä.
- Keväällä alkaa muistisairaiden läheisille suunnattu viiden tapaamiskerran kestoinen kodin turvallisuusaiheinen -kurssi.
- Valmistetaan muistisairaille suunnattu kodin turvallisuus -opas.

Kodeissa työskentelevät ammattilaiset

- Keväällä kodin turvallisuuskartoitusten seurannat jatkuvat Akselin kotihoidossa, ja juurruttaminen kuntien omaksi toimintamalliksi alkaa.
- Järjestetään Akselin kotihoidon henkilökunnalle turvallisuuskoulutusta yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa.
- Järjestetään eri kuntiin turvallisuusaiheisia -teemailtapäiviä kotihoidon henkilökunnalle ja diakoneille.

Suuri yleisö

- Järjestetään turvallisuusaiheisia tietoiskuja, osallistutaan infopisteisiin turvallisuus-salkun kanssa, 112-päivän tapatumassa toteutetaan Turvahuone -peli.

Pelastusalan ammattilaiset

- Järjestetään turvallisuuskoulutusta Akselin kotihoidon henkilökunnalle yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa.
- Yhteistyössä Pelastuslaitoksen kanssa järjestetään SosTer-turvakorttikoulutusta Perusturvakuntayhtymä Akselin esimiehille.

Vapaaehtoiset

- Kodin turvallisuuden kanssa tekemisissä olevien vapaaehtoisten toimijoille järjestetään muisti- ja/tai turvallisuuskoulutuksia.

5.3. TUKIKAARI - OMAISEN TUKENA (2018 – 2021)

Projektin avustushakemus on vireillä ja päätös rahoituksesta julkaistaan joulukuussa 2018.

Päätavoite:

Muistisairautta sairastavan henkilön omaisten ja läheisten jaksamisen ja hyvinvoinnin tukeminen muuttuvassa elämäntilanteessa.

1. Osatavoite:

Uusia digitaalisia keinoja omaisten tukemiseksi on kehitetty ja otettu käyttöön yhteistyössä yritysten ja kuntasektorin kanssa.

2. Osatavoite:

Omaisten tukeminen ympärivuorokautisen hoidon vaiheessa huomioidaan ja hoitoyksiköillä on käytössään uusia keinoja omaisen kokonaisyhyvinvoinnin tukemiseksi.

3. Osatavoite:

Omaisilla on mahdollisuus saada muistisairaudesta tarvitsemansa tieto ja tuki ajasta ja paikasta riippumatta. Tieto on selkokielistä ja helposti löydettävissä. Viestintä on asiakaslähtöistä

4. Osatavoite:

Omaisen tuen ja ohjauksen vastaanottamisen kynnyks madaltuu ja yhteydenotto on helppoa.

Ensimmäiseen osatavoitteeseen vastataan käynnistämällä yritysyritysteistyö, jonka tavoitteena on yhdessä kehittää uusia ja pilotoida jo olemassa olevia digitaalisia sovelluksia

Toiseen osatavoitteeseen päästään kehittämällä uusia käytäntöjä omaisten tukemiseksi yhteistyössä kuntatoimijoiden kanssa.

Kolmanteen osatavoitteeseen vastataan kehittämällä ja vahvistamalla järjestön viestintää asiakaslähtöisemmäksi. Tarkoitus on tarjota tietoa ja tukea asiakaslähtöisesti ajasta ja paikasta riippumatta.

Neljänteen osatavoitteeseen vastataan kokeilemalla hankkeen aikana reaaliaikaista chat-palvelua.

6. MAAKUNNALLINEN, YHDISTYSRAJAT YLITTÄVÄ TOIMINTA

6.1. MUISTILUOTSI - ASIAANTUNTIJA - JA TUKIKESKUS, VARSINAIS-SUOMI JA SATAKUNTA (2007-)

Muistiluotsi – asiantuntija - ja tukikeskus on vuonna 2007 käynnistynyt toiminta, joka on osa Muistiliiton valtakunnallista Muistiluotsi-verkosto-ohjelmaa. Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntien alueella toimintaa hallinnoi Varsinais-Suomen Muistiyhdistys. Salon Muistiyhdistys on toiminnassa mukana yhteistyökumppanina Varsinais-Suomessa ja Rauman, Porin ja Kankaanpään seudun Muistiyhdistykset Satakunnassa.

Muistiluotsien tavoitteet:

- *Tukea muistisairasta ja hänen läheisiään asiakaslähtöisesti ja tarpeiden mukaisesti kehittämällä ja ylläpitämällä järjestölähtöistä matalan kynnyksen asiantuntija- ja tukikeskustoimintaa.*
- *Vahvistaa muistisairaiden ja heidän läheistensä osallisuutta ja vertaisuuden kokemusta mahdollistamalla ja kehittämällä vapaaehtois- ja vertaistoimintaa.*
- *Vahvistaa muistisairaiden oikeuksien ja hyvän hoidon toteutumista sekä muistisairaiden ja läheisten äänen ja tarpeiden kuulumisen vaikuttamalla maakunnan alueella tehtävän muistityön kehittämiseen.*
- *Edistää muistisairaana hyvinvointia verkostoitumalla alan toimijoiden kanssa ja tekemällä yhteistyötä koko maakunnan alueella sekä vahvistamalla muistiyhdistysten roolia kattavan tuen toteutumisessa.*
- *Tukea muistisairaana ja hänen läheistensä hyvinvointia lisäämällä ja levittämällä tietoa muistisairauksista, tuen mahdollisuuksista sekä aivoterveystestä muistisairaille ja heidän läheisilleen.*

VARSINAIS-SUOMEN JA SATAKUNNAN MUISTILUOTSIN TOIMENPITEET 2018

MATALAN KYNNYKSEN MUISTINEUVONTA JA TUKI

- Puhelinneuvonta, -tuki ja -ohjaus, henkilökohtaiset tapaamiset, ryhmäneuvonta, kotikäynnit tarvittaessa.
- Kiertävät muisti-infopisteet, omaistenillat, omaisten MuistiOvet –valmennus
- Ryhmätoiminta: omaisten voimavararyhmät, muistiasiakkaiden liikunnalliset ja toiminnalliset ryhmät, työikäisten muistiasiakkaiden vertaisryhmät

VAPAAEHTOISTOIMINNAN KOORDINOINTI JA TUKI

- Muistiyhdistysten vapaaehtoisten tuki ja kannustus ryhmämuotoisessa toiminnassa → paikalliset alaosastot, juttutuvat ja muistikahvilat asiakkaille
- MuistiKaveri -vapaaehtoisavustajien koulutus ja tuki, mm. yhteiset kotikäynnit.
- Muistiyhdistysten mahdollisten uusien alaosastojen perustamisen tuki.

VAIKUTTAMINEN

- Muistiaktiivit- vaikuttajaryhmätoiminnan vakiinnuttaminen ja toiminnan tuki.
- Maakunnan ja peruskuntien muistisairaiden hoidon ja palvelujen kehittäminen: esim. kehittämisyöryhmät, hoitoyksiköiden kehittämistilaisuudet seutukunnittain, kuntavierailut
- Muistisairaiden arkeen ja oikeuksiin liittyvän tietouden jakaminen päättäjille.
- Muistiyhdistysten ja ML:n tarjoamista mahdollisuuksista tiedottaminen kuntiin ja kuntien palveluista tiedottaminen asiakkaille.

VERKOSTOYHTEISTYÖ

MUISTIHOITAJAVERKOSTOJEN YLLÄPITO

- Varsinais-Suomen verkoston ylläpito: yhteystietojen päivitykset, verkostotapaamiset, tiedottaminen ja puhelintuki.
- Satakunnan muistihoitajien tapaamiset.

YKSITYISTEN PALVELUNTUOTTAJIEN VERKOSTON YLLÄPITO

- Varsinais-Suomen verkoston ylläpito: yhteystietojen päivitykset, verkostotapaamiset, tiedottaminen ja puhelintuki. (Myös satakuntalaiset voivat osallistua).

TYÖIKÄISTEN KANSSA TYÖSKENTELEVIEN VERKOSTO

- Satakunnan verkoston ylläpito: yhteystietojen päivitykset, verkostotapaamiset, tiedottaminen ja puhelintuki. Varsinais-Suomessa työikäisten verkoston tiedottaminen

YHDISTYSYHTEISTYÖFOORUMIEN YLLÄPITO JA/TAI

OSALLISTUMINEN NIIHIN

- Paikallisiin yhteistyöverkostoihin osallistuminen ja/tai ylläpito. Mm. Valikko- ja Nice-yhteistyöryhmä Varsinais-Suomessa ja Jytry- yhteistyöryhmä ja Omaishoidon verkosto Satakunnassa.

YHTEISTYÖ MUISTILIITON JA MAAKUNTIEN MUISTIYHDISTYSTEN KANSSA

- Muistiliiton koordinaatioon sitoutuminen, yhteistyö valtakunnan verkostossa, Muistineuvo-hankeessa toimiminen
- Muistiyhdistysyhteistyön yhteisten toimintatapojen vahvistaminen: yhteiset tilaisuudet ja sisäisen tiedonkulun vahvistaminen, yhteiset suunnittelupalaverit ja tapahtumat.
- Vapaaehtoistoiminnan tuki yhdistyksille

6.2. JÄRJESTÖSOTEHANKE 113 (2017-2020)

JärjestöSotehanke 113, Varsinais-Suomi on 2017 käynnistynyt toiminta, jota Varsinais-Suomen Muistiyhdistys hallinnoi. Kyseessä on sote-järjestöjen yhteinen hanke, kumppaneina ovat Turun kaupunkilähetys ry ja Varsinais-Suomen Lastensuojelujärjestöt ry. Hanke toteutetaan STM:n tukemana Veikkauksen tuotoilla osana STEA:n Järjestö2.0.-avustuskokonaisuutta.

JärjestöSotehanke 113:n tavoitteet:

- Vahvistaa sote-järjestöjen roolia Varsinais-Suomessa osana sote- aluetta ja maakuntaa
 - Järjestöjen aseman ja osallisuuden vahvistaminen ja toiminta- edellytyksien parantaminen sekä haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden huomiointi palveluiden järjestämisessä
- Turvata kansalaisjärjestötoiminnan edellytyksiä peruskuntatasolla.
 - Järjestöjen yhteistyötahojen selkiyttäminen kunnissa ja sotejärjestöjen kansalaisjärjestötoiminnan edellytysten huomioiminen kuntien budjeteissa uudistuksen jälkeen.
- Lisätä järjestöjen yhteistyötä ja omaa muutosvalmiutta uudessa maakunnassa ja tulevilla sote-alueella
 - Järjestöjen tiedon lisäämisen muutoksen vaikutuksista toimintaan ja kyky tuoda esiin toimintansa vaikuttavuutta sekä luoda yhteistä etua ajavia konsortioita ja vaikuttavuusketjuja.
- Vahvistaa roolia asiakkaan äänenä, asiakaskokemuksen tuojana ja asiakkaiden vaikuttamisen ja osallisuuden mahdollistajana.
 - Tukea tarvitsevien palvelunkäyttäjien huomiointi palveluohjauksessa ja järjestöjen tuen merkityksen osoittaminen. Järjestöille maaleja asiakaskokemuksen keräämiseen ja hyödyntämiseen sekä roolin vahvistaminen asiakaskokemustiedon tuottajana.

Keskeiset toimenpiteet 2018

Maakuntataso

- Vaikuttajatilaisuudet maakuntavaaliehdokkaille
- Sote- ja maakuntauudistuksen liittyvät työryhmät: osallistuminen ja järjestöjen roolin lisääminen
- Tiivis yhteydenpito muutoksen avainhenkilöihin
- Maakunnan järjestöyhteistyömallin ideointi ja testaus
- Yritysyhteistyön suunnittelu

Peruskuntataso

- Selvitys kuntien järjestöyhteistyön hyvistä käytännöistä
- Selvitys hyte-toiminnan järjestämisestä uudistuksen jälkeen.
- HYTE-toimintaan liittyvät työryhmät: osallistuminen ja järjestöjen roolin lisääminen
- Tiivis yhteydenpito kuntien avainhenkilöihin

Järjestötaso

- Maakunnallinen sote-järjestöjen kehittämispäivä
- Seutukunnallisia yhteistyö- kehittämis- ja coachaustilaisuuksia
- Vierailut ja esitykset erilaisissa järjestöjen verkostoissa
- Sote-järjestöjen yhteystietojen koonti

Yksilö/asiakastaso

- Asiakasnäkökulman esiintuominen ja vahvistaminen kaikessa yhteistyössä.
- Sote-järjestöjen asiakasraati yms. vaikuttajatoiminnan ja -ryhmien toiminta- ja yhteystietojen kokoaminen
- Asiakasraati yms. hyvien käytäntöjen kokoaminen ja kuvausten levittäminen sote-järjestöjen käyttöön.
- Sotejärjestöjen asiakasraati yms. vaikuttajatoiminnan tarjoaminen osaksi palvelujen kehittämistä mm. osallisuusmallin avulla.